

LULUCF SEKTOR I LIFE CROLIS PROJEKT

Vladimir Jelavić & Delfa Radoš, Ekoner d.o.o.

3. listopada 2023. godine – NSK Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

AGENCIJA ZA
PLAĆANJA U
POLJOPRIVREDI,
RIBARSTVU I
RURALNOM
RAZVOJU

REPUBLIKA HRVATSKA
Državna geodetska uprava

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

LULUCF SEKTOR I CROLIS PROJEKT

Prvi dio

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

AGENCIJA ZA
PLAĆANJA U
POLJOPRIVREDI,
RIBARSTVU I
RURALNOM
RAZVOJU

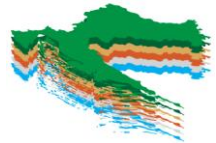

REPUBLIKA HRVATSKA
Državna geodetska uprava

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

Sektori emisije stakleničkih plinova (IPCC)

Proizvodnja električne energije i topline

Proizvodnja, prerada i transport goriva

Prerađivačka industrija

Promet

Sektor opće potrošnje

Poljoprivreda

LULUCF

Gospodarenje otpadom

Sektori u sustavu trgovanja emisijama (ETS)

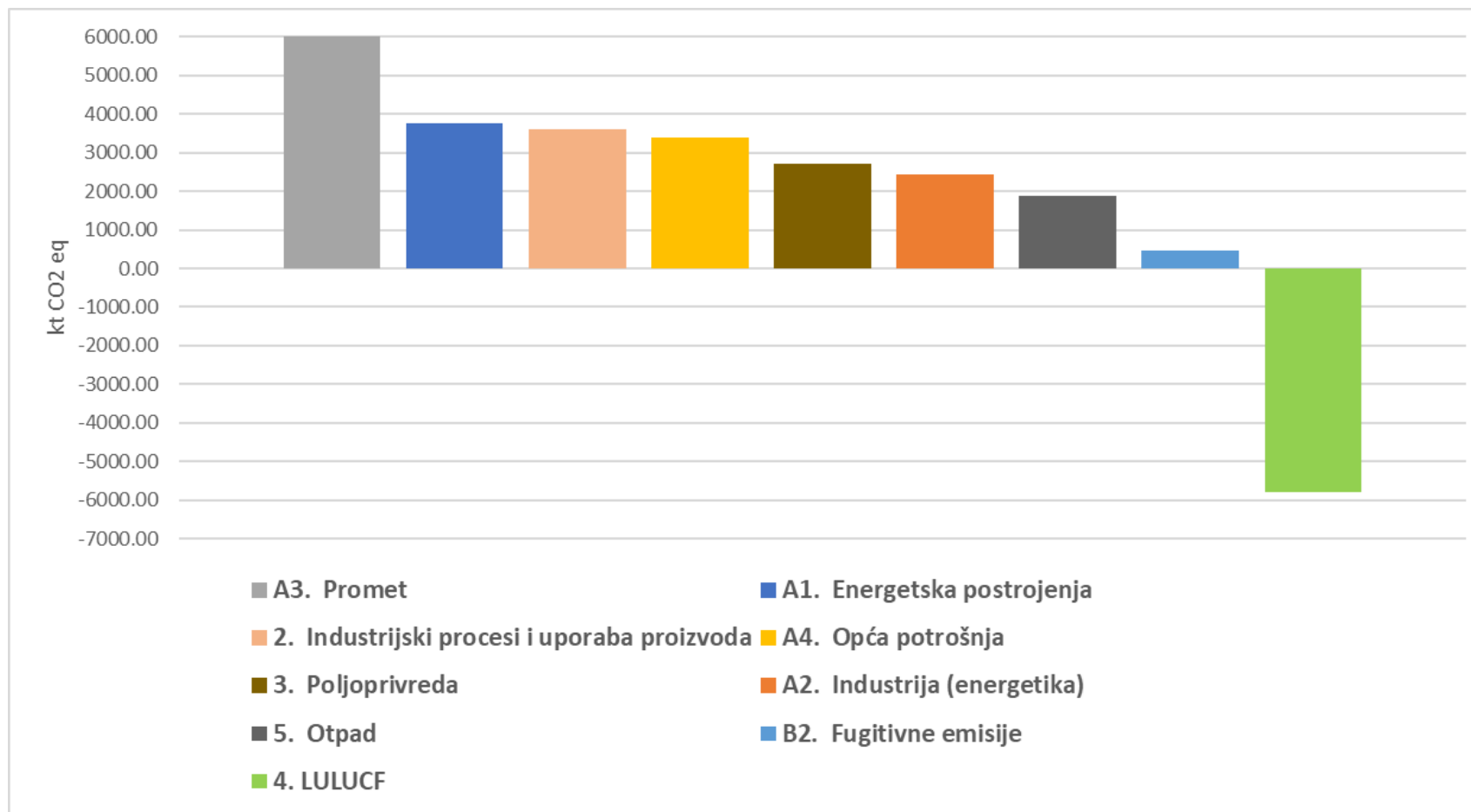
Sektori izvan sustava trgovanja emisijama (ne-ETS)

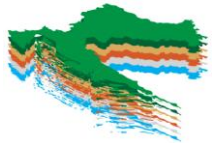

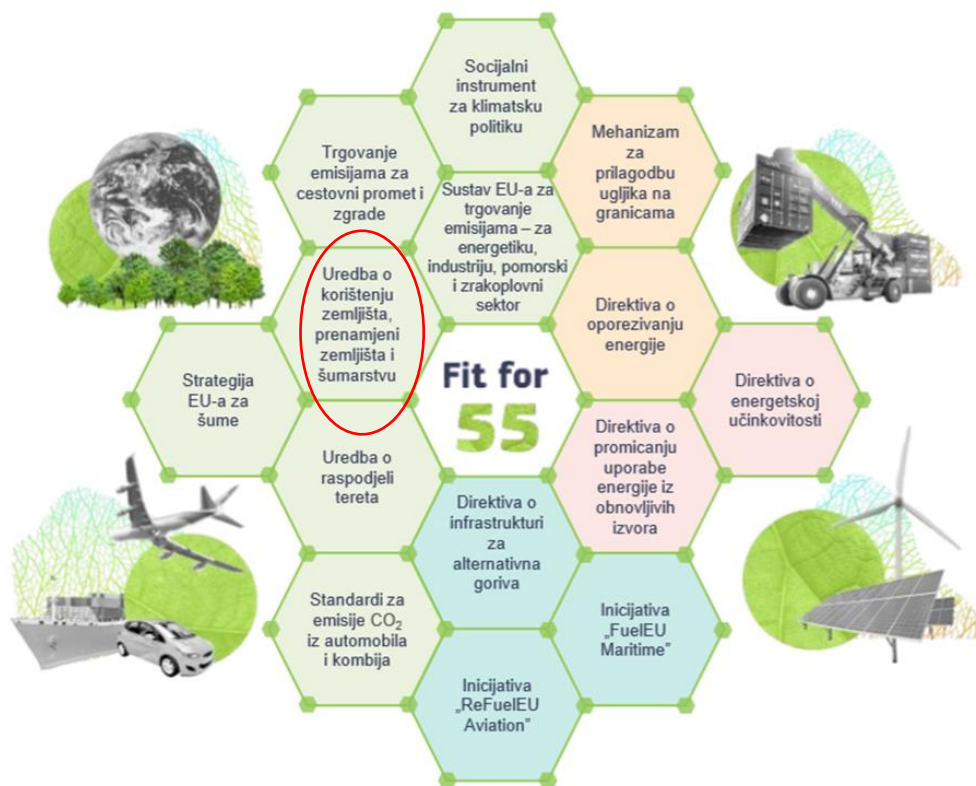

Emisija stakleničkih plinova po sektorima, 2020 godina

LULUCF SEKTOR – Propisi

LULUCF REGULATIONS

FORESTRY

Forest strategy

Adaptation strategy

Bioeconomy strategy

AGRICULTURE & CARBON FARMING

Common Agriculture Policy

Effort sharing regulation

Farm to fork strategy

Circular economy action plan

Methane strategy

ENVIRONMENT

Biodiversity strategy

Soil strategy

Zero pollution strategy

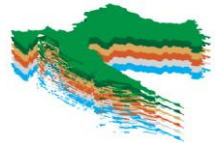
ENERGY

Renewable energy directive

Emission trading scheme

Renovation wave

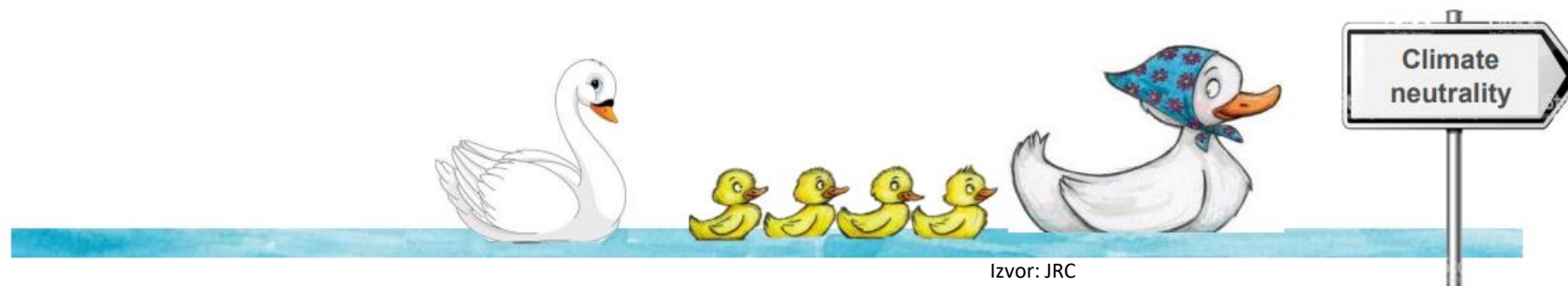

Značaj LULUCF-a

Prije Pariškog sporazuma

Nakon Pariškog sporazuma

Izvor: JRC

LULUCF Uredba 2023/839 (EU)

**NOVO !
55% paket**

Ciljevi

2021-2025

2026-2029 (2030)

- Postavlja se cilj **-310 MtCO₂-eq do 2030. godine na razini EU**
- Za razdoblje do 2021-2025 koristi se postojeća metodologija obračuna (FRL) i vrijedi 'no depth' pravilo
- Za razdoblje 2026.-2030. uspostavlja se cilj odliva za LULUCF dvojako:
  - U 2030. godini smanjenje za -0.593 u odnosu na prosjek 2016-2018 (-5.52 MtCO₂)
  - Ugljične kvote ('carbon budget'), trajektorija za 2026-2029

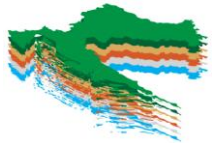
Fleksibilnosti

- Razmjena sa ESR sustavom
- Kupovanje i prodaja od drugih članica EU
- Kompenzacija u slučaju prekoračenja - kvote po državama
- Izdvajanje iz obveze emisija zbog prirodnih nepogoda i emisija područja sa velikim sadržajem ugljika u tlu

Praćenje i izvještavanje

- Geografski eksplicitno praćenje prenamjene zemljišta
- Konsolidirano izvještavanje različitih sektora
- Sustav LULUCF povezivanjem elektroničkih baza podataka i GISa
- Primjena Tier 2 obavezna od 2028., Tier 3 za osjetljiva područja)
- Zaštićena područja prirode, ekološka mreža, područja statusa dobrog stanja voda, područja prirodne obnove

Uredba 2023/839 (EU) - LULUCF cilj do 2030. godine

PRILOG III.

„PRILOG II.a

Cilj Unije (stupac D), prosječni podaci iz inventara stakleničkih plinova za 2016., 2017. i 2018. (stupac B) i nacionalni ciljevi država članica (stupac C) iz članka 4. stavka 3. koje je potrebno ostvariti 2030.

A	B	C	D
Država članica	Prosječni podaci iz inventara stakleničkih plinova za 2016., 2017. i 2018. (kt ekvivalenta CO ₂), podaci dostavljeni 2020.	Ciljevi država članica za 2030. (kt ekvivalenta CO ₂)	Vrijednost neto uklanjanja stakleničkih plinova u kt ekvivalenta CO ₂ 2030., podaci dostavljeni 2020. (stupci B + C)
Belgija	- 1 032	- 320	- 1 352
Bugarska	- 8 554	- 1 163	- 9 718
Češka	- 401	- 827	- 1 228
Danska	5 779	- 441	5 338
Njemačka	- 27 089	- 3 751	- 30 840
Estonija	- 2 112	- 434	- 2 545
Irska	4 354	- 626	3 728
Grčka	- 3 219	- 1 154	- 4 373
Španjolska	- 38 326	- 5 309	- 43 635
Francuska	- 27 353	- 6 693	- 34 046
Hrvatska	- 4 933	- 593	- 5 527
Italija	- 32 599	- 3 158	- 35 758
Cipar	- 289	- 63	- 352
Latvija	- 6	- 639	- 644

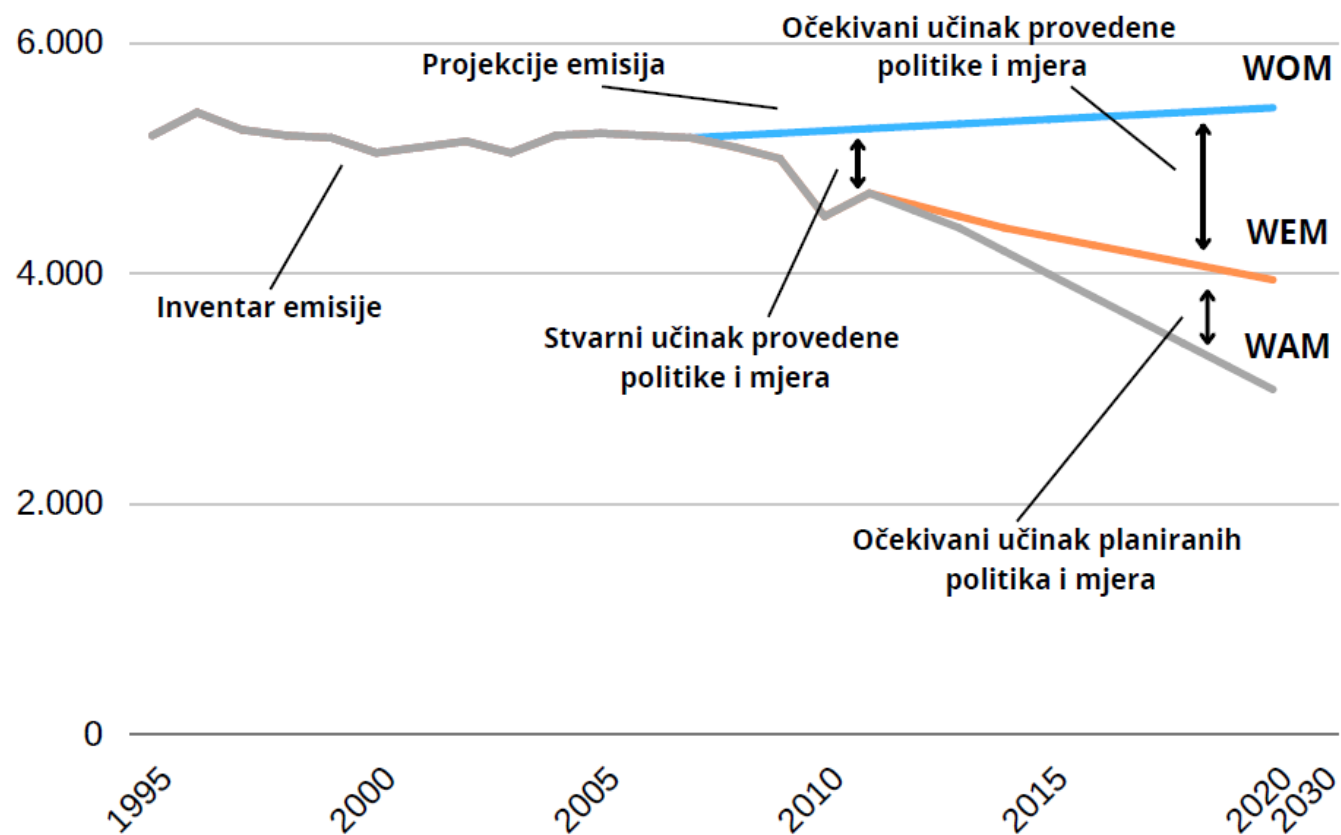

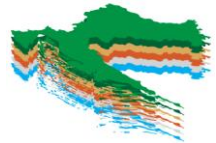

Projekcije emisije

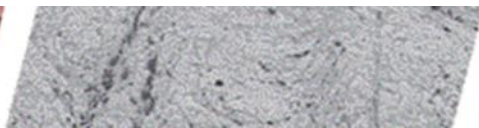
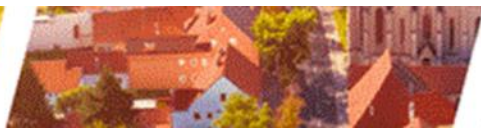
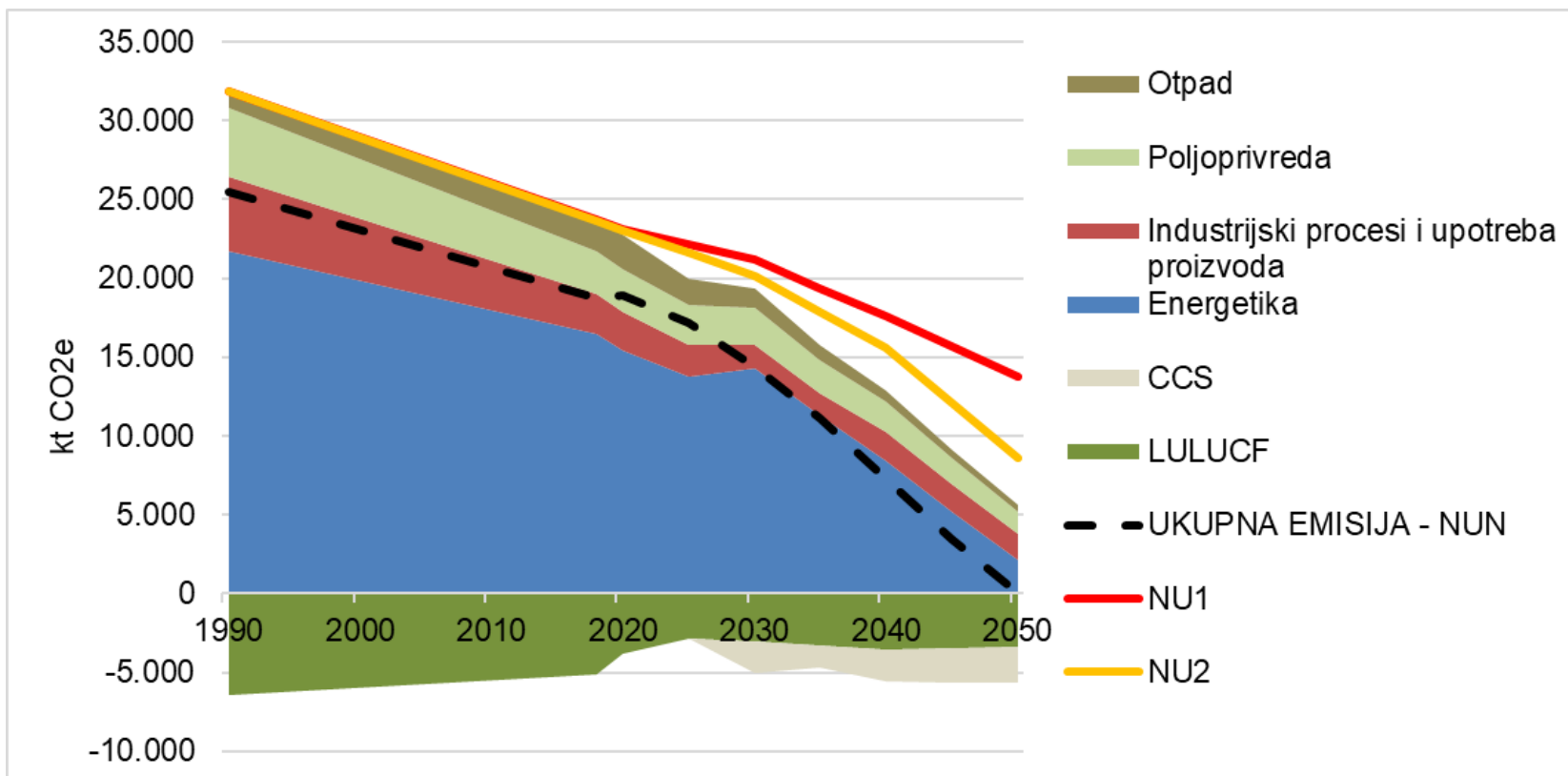
Ilustracija odnosa između WEM, WAM, WOM i učinaka politika i mjera

Scenariji RH

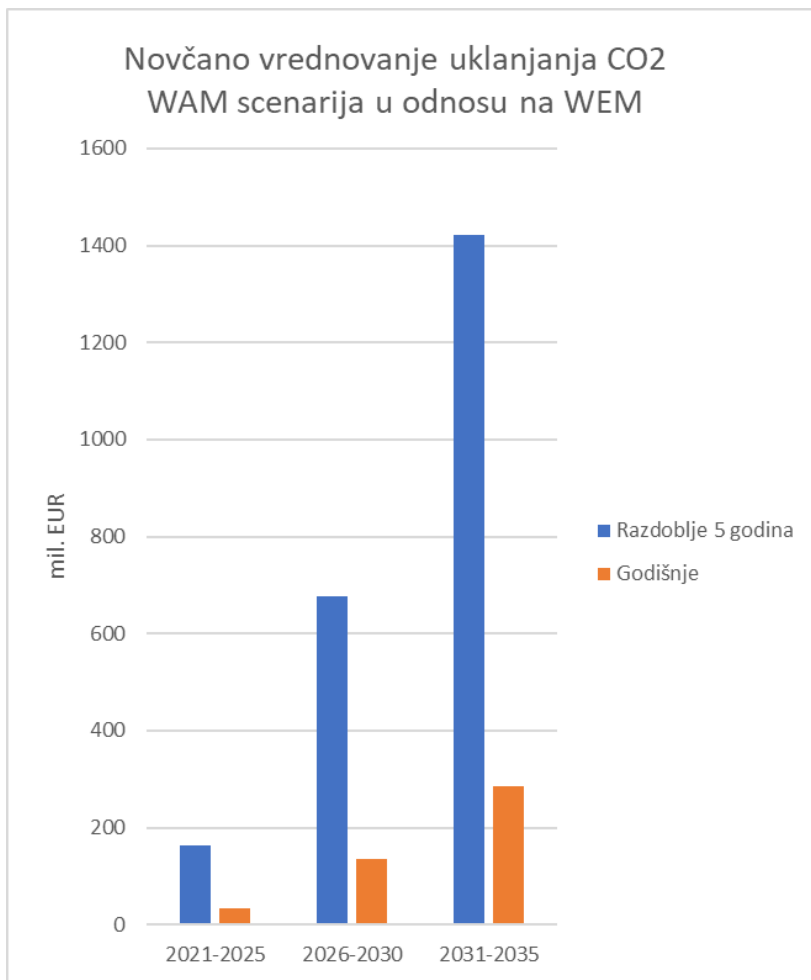
Niskougljična strategija i studija klimatski neutralnog scenarija

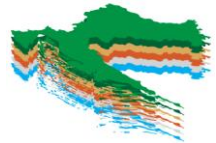
Vrijednost ugljika

Pretpostavka da se novčana vrijednost CO2 ('shadow price of carbon') uloži u LULUCF sektor

- Makroekonomski učinci su računati input-output analizom koja se temelji na input-output tablici za Republiku Hrvatsku za 2015. godinu.
- Analiza u obzir uzima izravne (direktne) i neizravne (indirektne), multiplikativne, učinke investicija koje su različitim procjenama disagregirane na pojedine djelatnosti (od ukupno 65 djelatnosti) koje se nalaze u simetričnoj input-output tablici
- Model je primijenjen na *Studiji neutralnog scenarija*, za potrebe studije izradio ga je Ekonomski fakultet u Zagrebu
- Utjecaj na BDP oko 0.1%, 0.2% na zaposlenost

LULUCF SEKTOR I CROLIS PROJEKT

Drugi dio

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

AGENCIJA ZA
PLAĆANJA U
POLJOPRIVREDI,
RIBARSTVU I
RURALNOM
RAZVOJU

REPUBLIKA HRVATSKA
Državna geodetska uprava

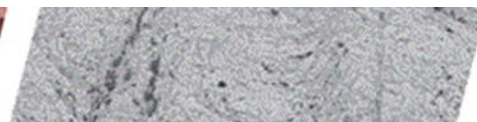
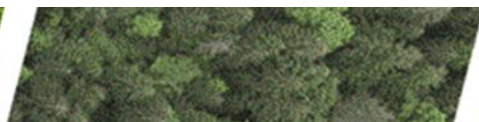
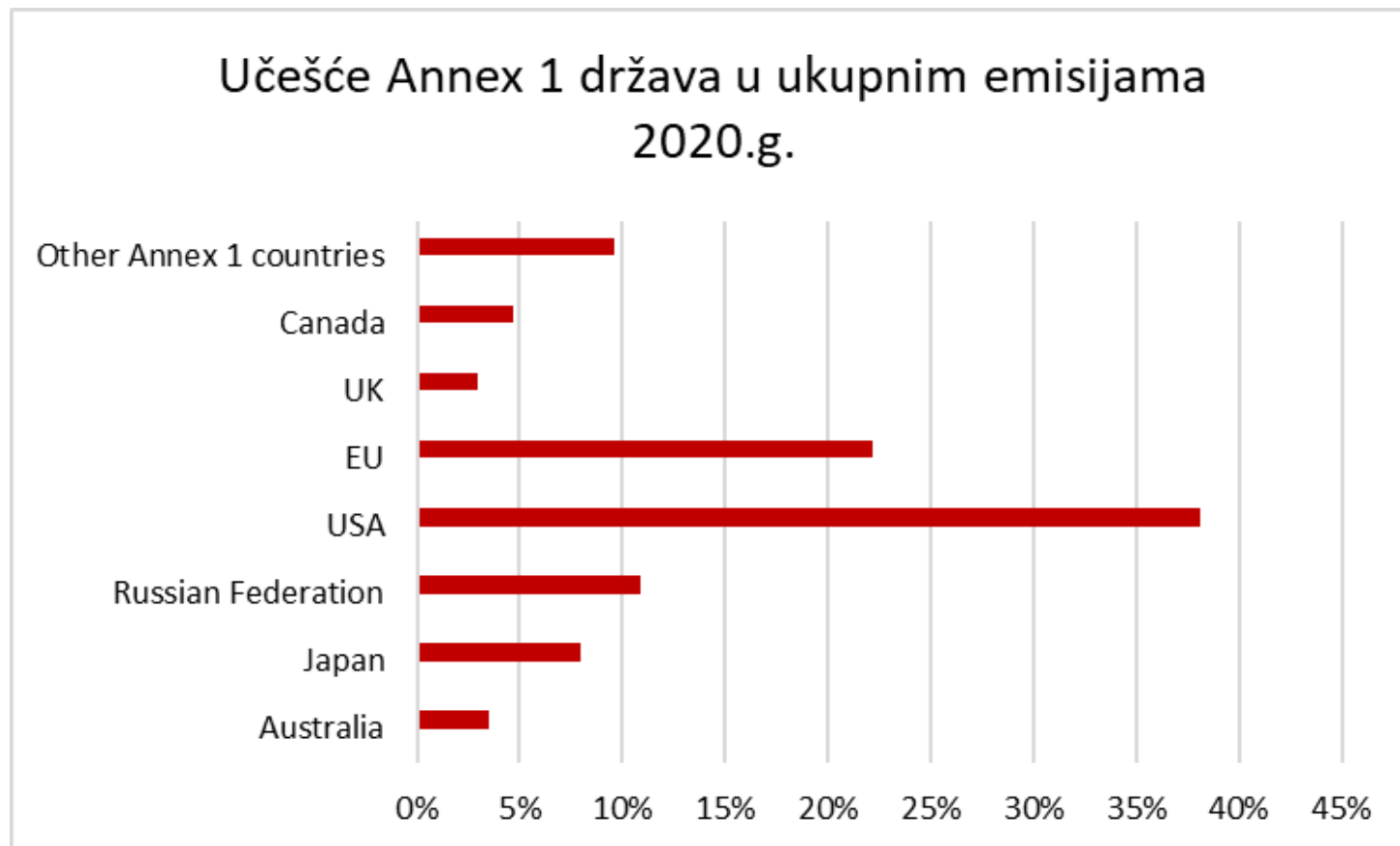
FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

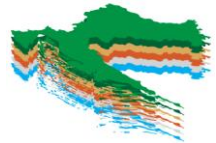

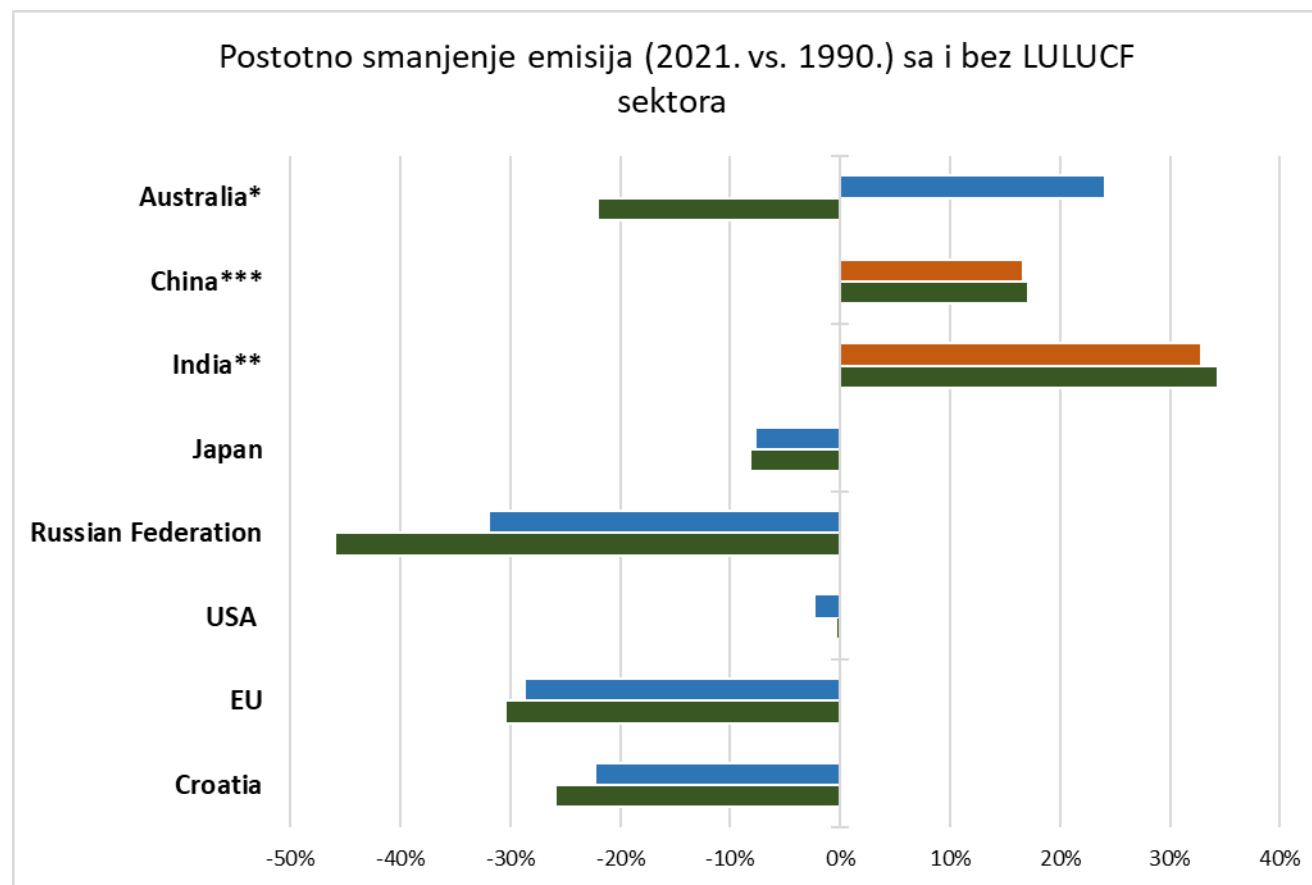

Obaveza smanjenja emisija stakleničkih plinova – Uvodno

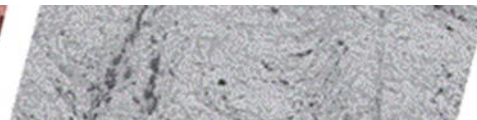
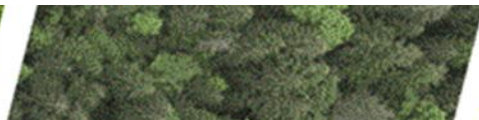

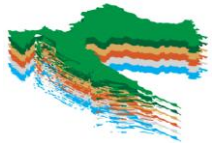
Obaveza smanjenja emisija stakleničkih plinova – Uvodno

*2020. vs. 1990. , **2016. vs. 1990. , ***2014 vs. 1990.

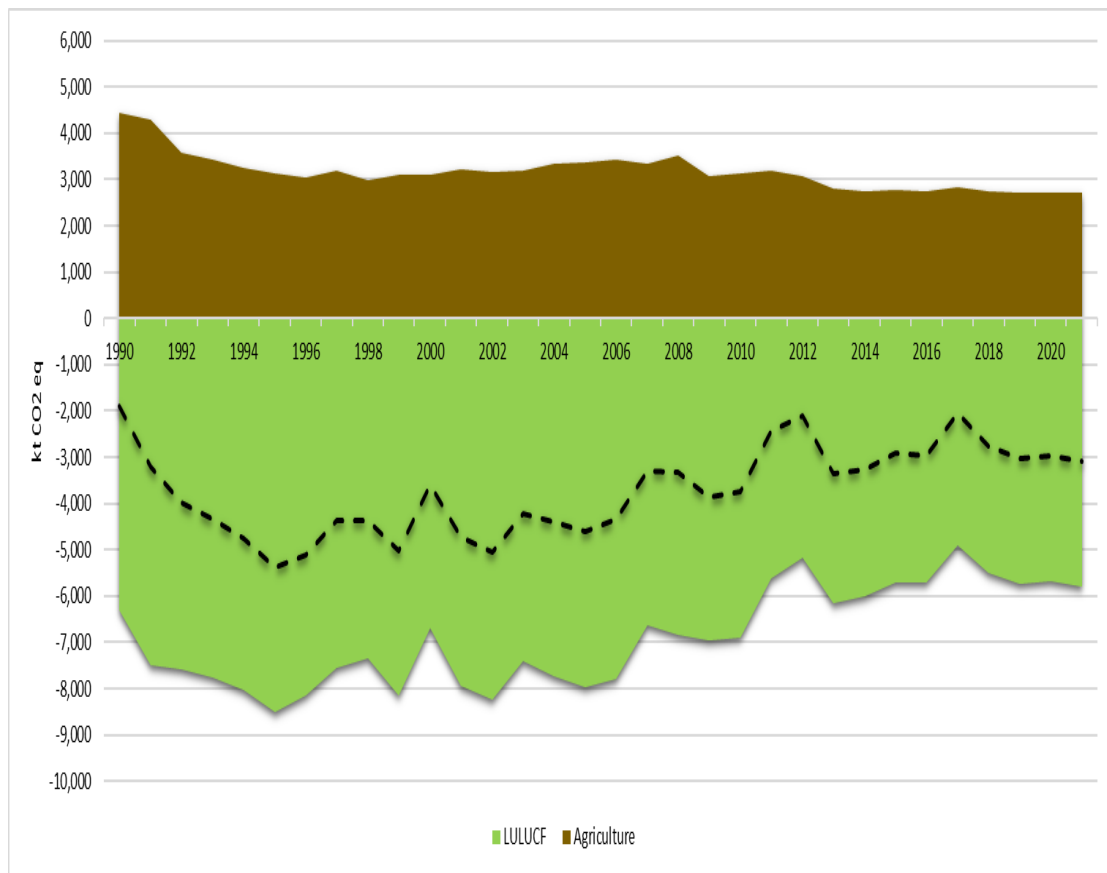

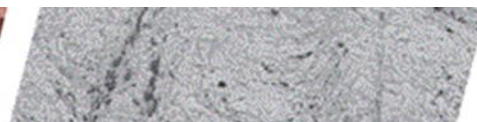
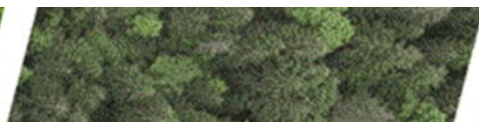
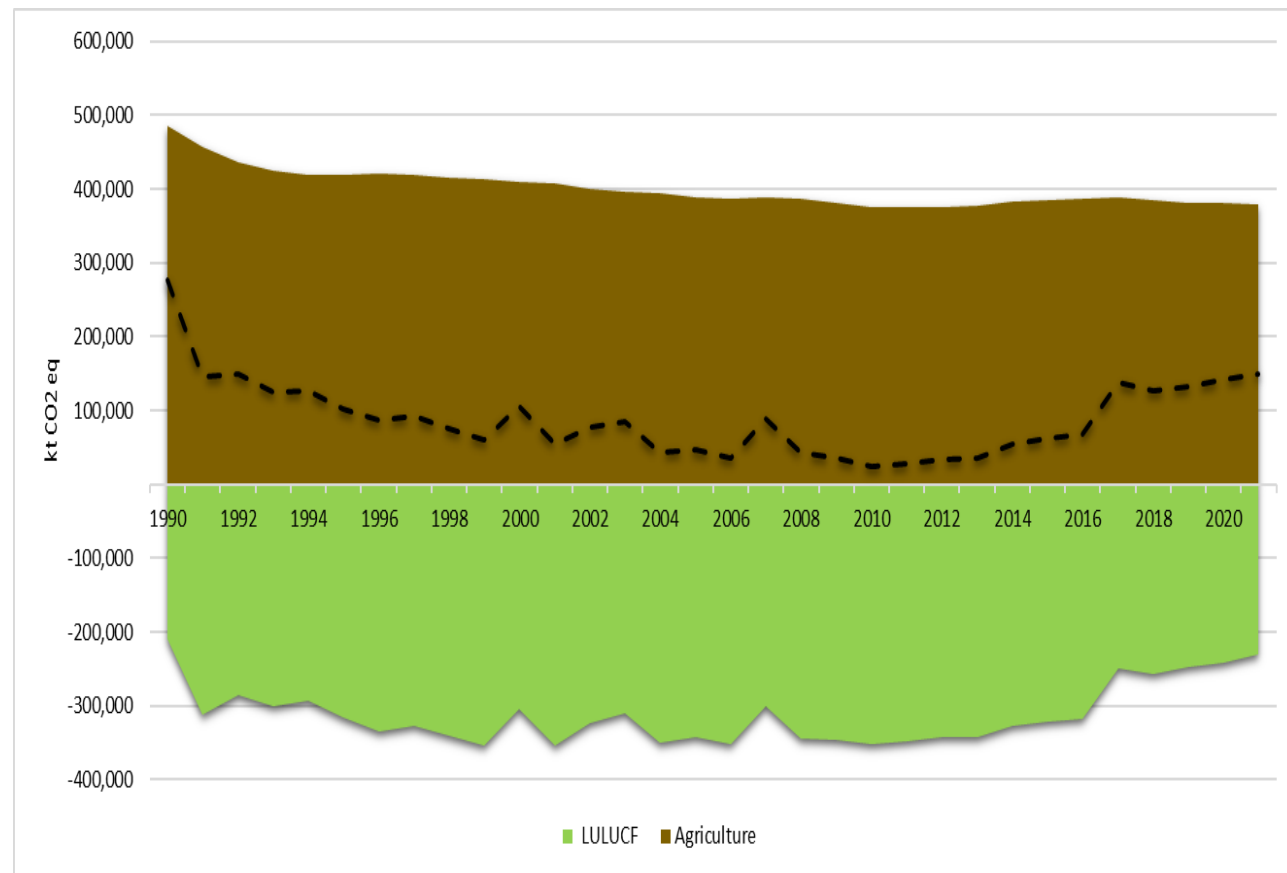
Obaveza smanjenja emisija stakleničkih plinova – Uvodno

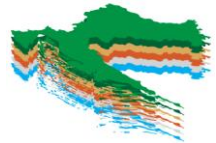

Hrvatska

EU

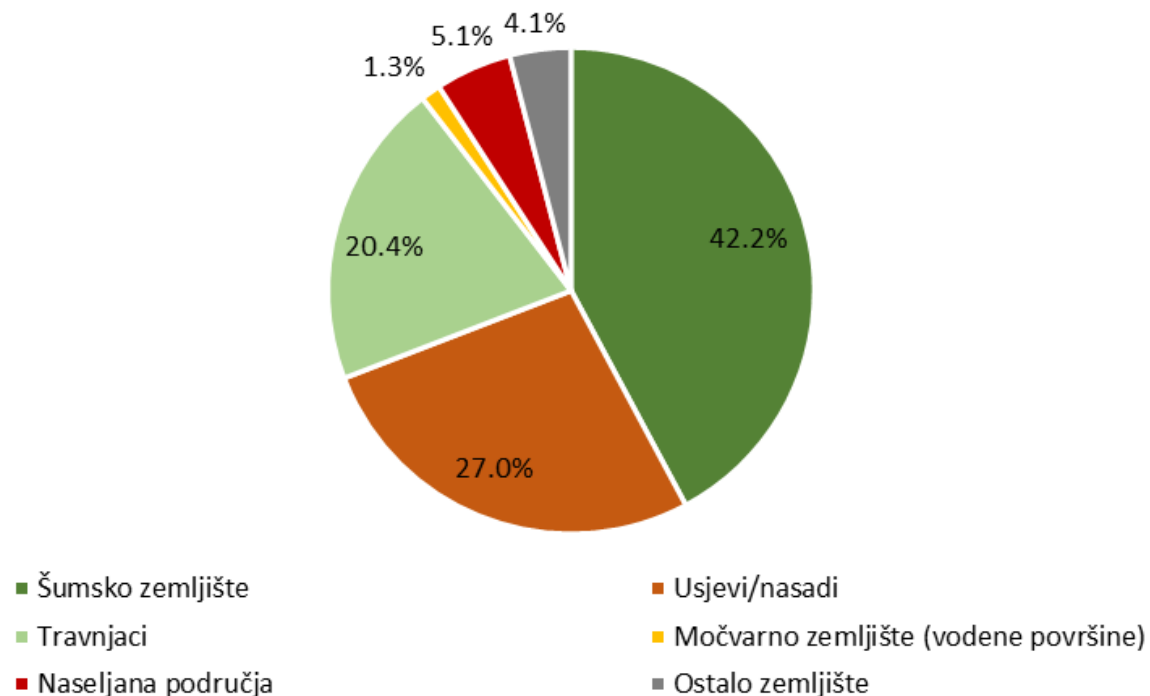

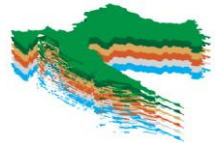

LULUCF SEKTOR – Evidencija površina

- Pohraništa ugljika:
  - Fitotvar (biomasa)
    - Nadzemna
    - Podzemna
  - Tlo
  - Mrtvo drvo
  - Listinac (O horizont tla)
  - Drvni proizvodi
- Izračun odliva/emisija
  - Za kategorije bez/sa prenamjenom
  - Za sva pohraništa

Udio kategorija zemljišta u ukupnoj površini RH u 2020.g.

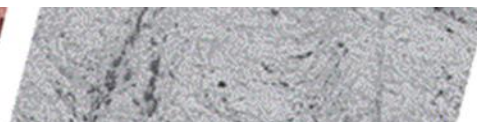
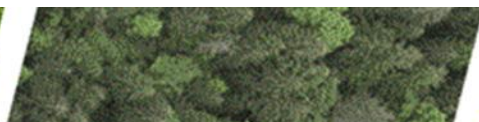

LULUCF SEKTOR – Evidencija površina

Ukupna površina kategorija zemljišta - NIR 2023 (kha)							
<i>Konačno</i> / <i>Izvorno</i>	Šumsko zemljište	Usjevi/nasadi	Travnjaci	Močvarno zemljište (vodene površine)	Naseljena područja	Ostalo zemljište	Ukupno
Šumsko zemljište	2338	2	61	0	0	0	2401
Usjevi/nasadi	2	1482	40	0	0	0	1524
Travnjaci	0	83	1070	0	0	0	1153
Močvarno zemljište (vlažne površine)	0	1	0	74	0	0	75
Naseljena područja	2	48	26	0	212	0	288
Ostalo zemljište	0	0	0	0	0	218	218

- Geo-referencirani podatci – *Pristup 3*

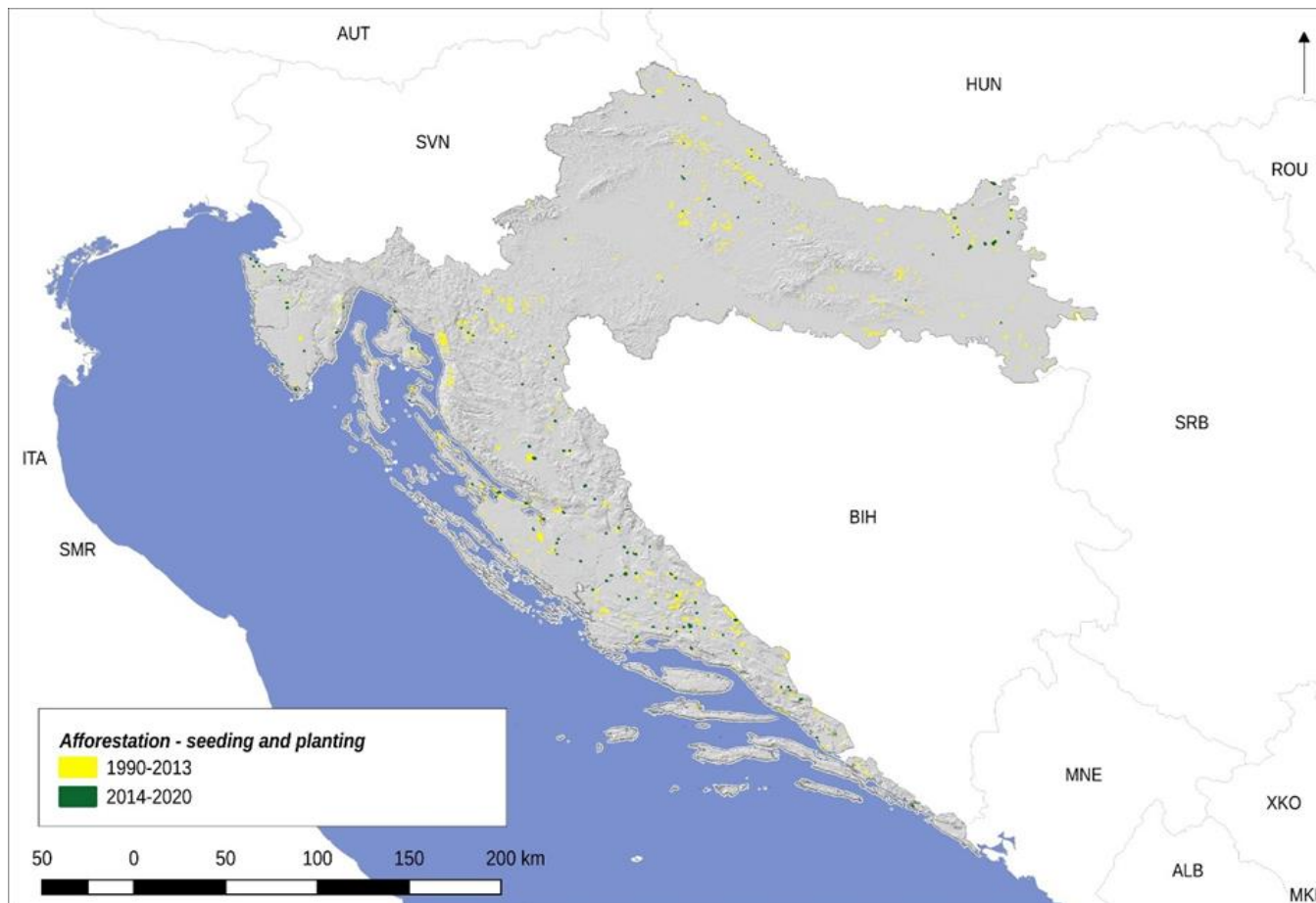

LULUCF SEKTOR – Površine

- *Pristup 3* u RH izračunu emisija/odliva
  - Poznata godina prenamjene i vrsta prenamjene (1970-2023+)

LULUCF SEKTOR – Površine

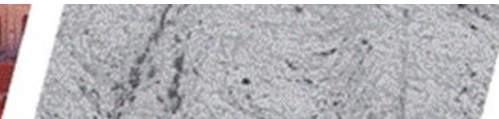
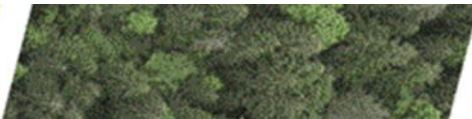

Klasifikacija zemljišta

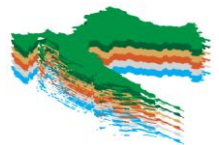
Prenamjena?

Dobra praksa

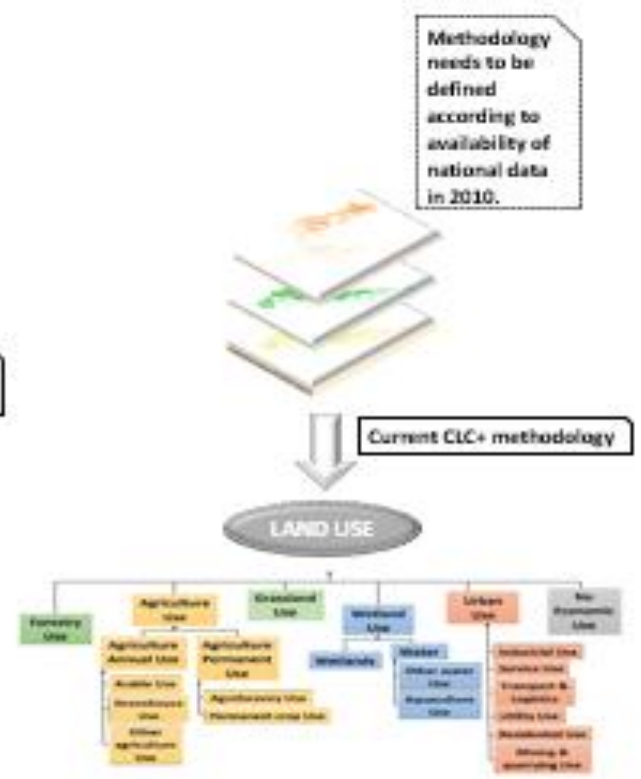
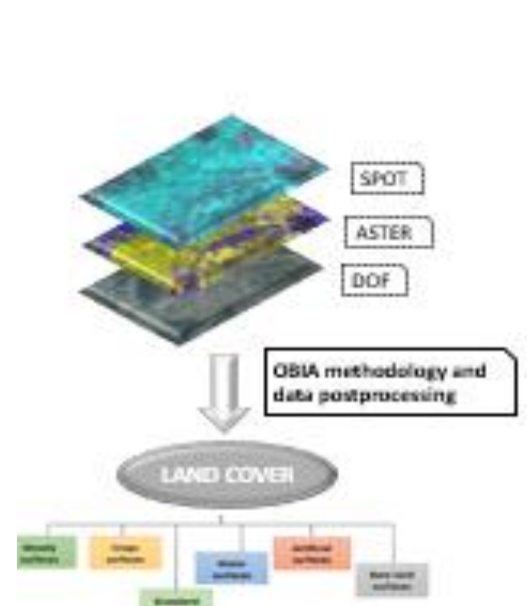
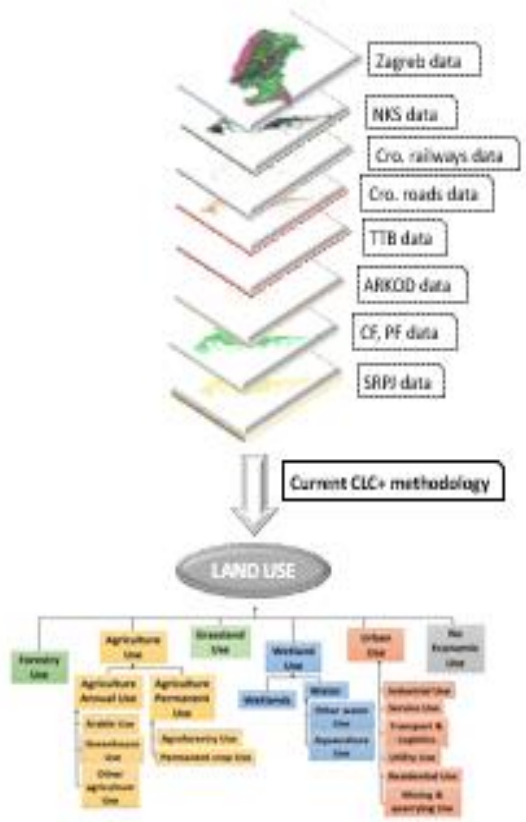
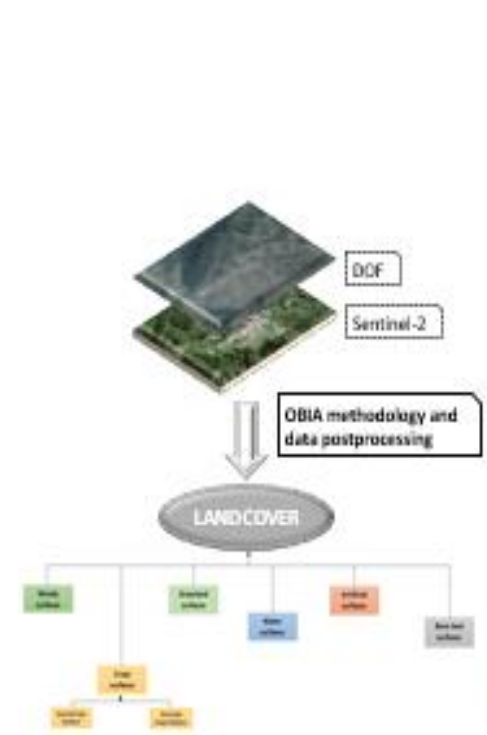

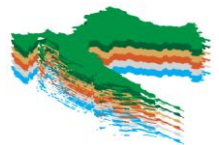
CROLIS projekt – Površine

• LU/LC 2020 layers

LU/LC 2010 layer

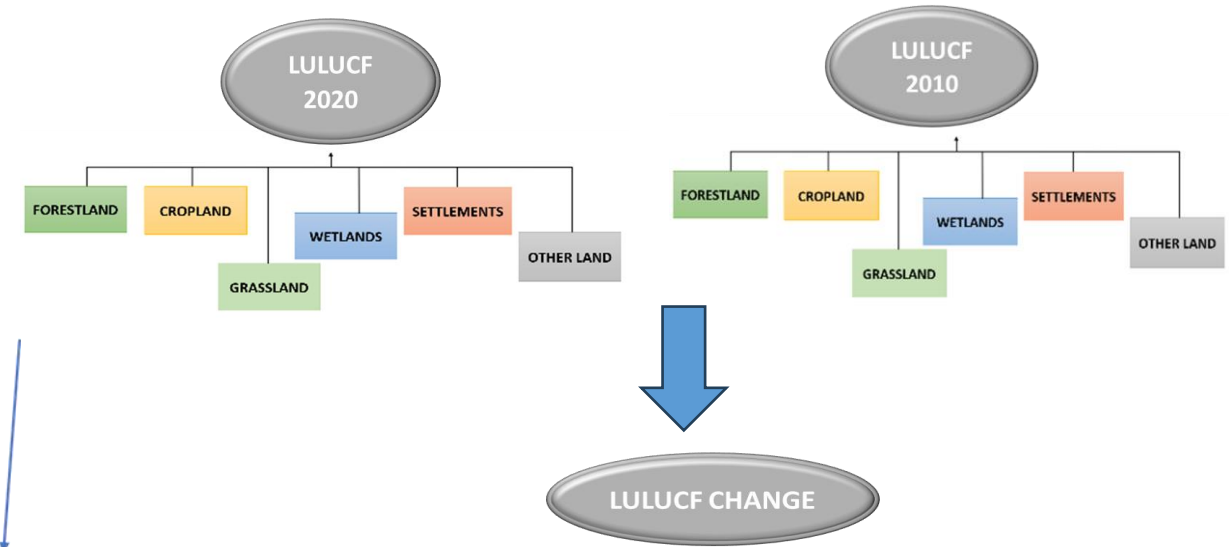
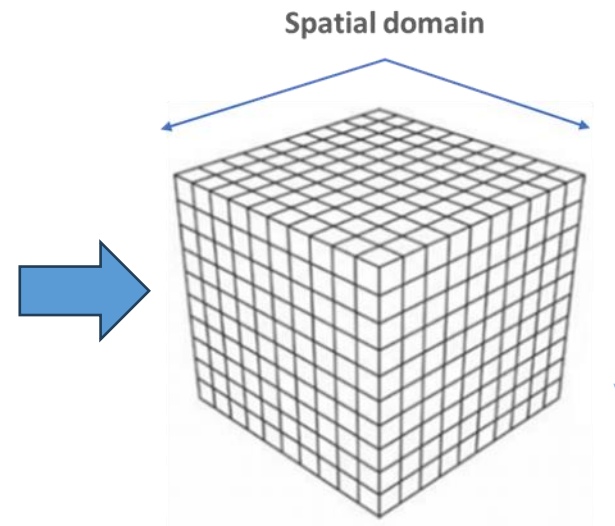
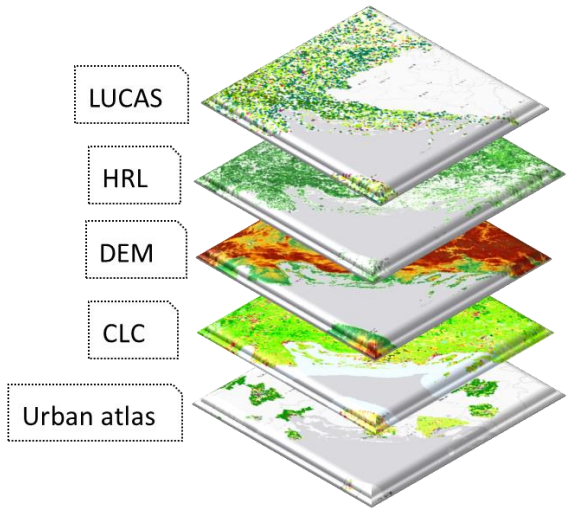

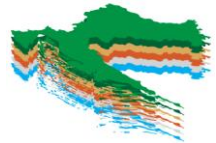
LULUCF projekt– Površine

- LC, LU
- EU proizvodi

land categories		before					
		FOREST LAND	CROPLAND	GRASSLAND	WETLANDS	SETTLEMENTS	OTHER LAND
after	FOREST LAND	managed forest land	afforested land	afforested land	afforested land	afforested land	afforested land
	CROPLAND	deforested land	managed cropland	managed cropland	managed cropland	managed cropland	managed cropland
	GRASSLAND	deforested land	managed grassland	managed grassland	managed grassland	managed grassland	managed grassland
	WETLANDS	deforested land	managed cropland	managed grassland	managed wetland	managed wetland	managed wetland
	SETTLEMENTS	deforested land	managed cropland	managed grassland	managed wetland		
	OTHER LAND	deforested land	managed cropland	managed grassland	managed wetland		

LIFE CROLIS PROJEKT

LIFE CROLIS projekt:

- Osigurava informacije o površinama svih kategorija zemljišta
  - Period 1970 +
- Osigurava informacije o vrstama prenamjene i površinama svih kategorija zemljišta
  - Period 1970+
- Omogućava nadzor (monitoring) nad zemljištima
- Omogućava dobro planiranje
  - Svih aktivnosti u prostoru, politika u različitim sektorima, strateških dokumenata uključujući planiranje klimatske politike

LIFE CROLIS – dodatno:

- Rješava pitanja nadležnosti nad zemljištem
- Unaprjeđuje i harmonizira rad institucija u RH
- Unaprjeđuje znanja o prostornim podacima u RH institucijama
- Osvještava o važnosti prostornih podataka u planiranju klimatske i svih povezanih politika
- Kao višenamjenski sustav je:
  - jedinstven izvor podataka za sve dionike
  - Izvor podataka za različite namjene

Hvala na pažnji!

LIFECROLIS.HR

LIFE19 GIC/HR/001270 LIFE CROLIS

